

SPOROČILO ZA JAVNOST

GZS – Zbornica MedTech Slovenija: Predloga novel zakonov s področja zdravstva ustavno sporna

Ljubljana, 16. 9. 2021 – Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter predlog novele Zakona o lekarniški dejavnosti sta po mnenju GZS – Zbornice MedTech Slovenija ustavno sporna ter odločno posegata in kršita pravice pacientov. Njunjo sprejetje bi dodatno zmanjšalo dostopnost do zdravstvenih storitev za paciente. O tem so se strinjali udeleženci torkove spletne okrogle mize GZS - Zbornice MedTech Slovenija z naslovom »Koliko zdravja si lahko še privoščimo? Lahko še govorimo o ustavni pravici do zdravja?«.

Po odzivih številnih institucij v javnosti glede dveh zakonodajnih predlogov - Predloga sprememb in dopolnitev **Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju**, s katerim želi vlada med drugim ukiniti skupščino ZZS ter jo zamenjati z 11-članskim svetom ter predlog **novele Zakona o lekarniški dejavnosti**, s katerim bi povzročili poslabšanje dostopnosti in kakovosti oskrbe prebivalstva z zdravili, so se na ta dva predloga odzvali tudi v GZS Zbornici MedTech Slovenija.

Na okrogli mizi 14. septembra, na kateri so sodelovali Mojca Šimnic Šolinc, predsednica MD, GZS - MedTech Slovenija, Mitja Gorenšček, izvršni direktor GZS in predsedujoči Ekonomsko socialnega sveta (ESS), nekdanji zdravstveni minister in generalni direktor ZZS Samo Fakin, predsednik GZS - PTZ - Združenja zasebnih lekarn Matija Centrih, , pravni strokovnjak in odvetnik Domen Gorenšek, , predsednica Zbornice zdravstvene in babiške nege Monika Ažman, , vodja stebra Izvajalci zdravstvenih in zobozdravstvenih storitev (GZS MedTech Slovenija) Gorazd Drevenšek, , predsednik Nacionalnega sveta Invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS) Borut Sever ter Polona Mežan, direktorica GZS - MedTech Slovenija, so opozorili na številne škodljive posledice omenjenih predlogov zakonov.

Mojca Šimnic Šolinc, ena od predsednic GZS - Zbornice MedTech Slovenija, je že v uvodu poudarila, da je potrebno o tako velikih vsebinskih spremembah, kot jih prinašajo dopolnitve Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in predlog novele Zakona o lekarniški dejavnosti, spregovoriti z vsemi deležniki, ki se jih bodo te spremembe dotaknile ter se vprašati, kaj prinašajo za bolnika, sistem in izvajalce.

Razprava o Predlogu sprememb in dopolnitev Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - EVA 2021 – 2722 – 0127

Predlog novele zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju predvideva ukinitve skupščine in upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZS). Nadomestil bi ju svet z 11 člani, ki bi ga sestavljali štirje predstavniki zavarovancev (po en predstavnik zaposlenih, študentov, upokojenec in invalidov), trije predstavniki delodajalcev (dva bi imenovala delodajalska združenja na ravni države in enega vlada) in štirje člani vlade.

Mojca Šimnic Šolinc je izrazila skrb, da ukinitve skupščine pomeni, da je v celoti odvzeta pravica o upravljanju zdravstvene blaganje tistim, ki vanjo vplačujejo. Spraševala se je, če nas v primeru, da »dovolimo pravico veta izključno vladajoči politični opciji, ni lahko vsaj malo strah o tem, kako dostopno bo naše zdravstvo v takih razmerah?«

Predlogu novele nasprotuje tudi izvršni direktor Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) in predsedujoči v Ekonomsko socialnem svetu (ESS) **Mitja Gorenšček**. Povedal je, da so se skupaj z ostalimi delodajalskimi organizacijami takoj po začetku obravnave predloga obrnili na Ministrstvo za zdravje RS, jim posredovali

so svoje pomisleke glede predloga novele in jih pozvali k dialogu. Žal se z ministrstvom niso uspeli dogovoriti za sestanek. Zdi se mu pomembno, da so vse organizacije v tej točki soglasnega mnenja tudi s sindikati ter dodal, da le-ti socialnega dialoga z vlado ne bodo nadaljevali, če ne bo umaknila predloga zakona. "Moj predlog je, da se čim prej usedemo za pogajalsko mizo," je dejal Gorenšek.

Odvetnik Domen Gorenšek vidi v predlogu novele predvsem težavo v nesorazmernem vplivu vsakokratne izvršilne oblasti na porabo sredstev ZZS, zato meni, da je predlog neskladen z načelom delitve oblasti ter z načelom transparentnosti in sorazmernosti. Po njegovem mnenju vsebina novele predstavlja način vpeljave političnega odločanja in nadzora nad porabo sredstev, zbranih v zdravstveni blagajni, brez vsake strategije. Zato se ne strinja z ukinitvijo skupščine. Meni tudi, da vsak takšen poseg predstavlja veliko spremembo na področju nadzora upravljanja z javnimi sredstvi, saj bi po njegovih besedah v svet ZZS "vsakokratna vlada imenovala pet od 11 članov, kar kaže na željo podrejanja javnega denarja, ki ga zberejo zavarovanci".

Gorenšek nadaljuje, da je v noveli sporen predlog t. i. veta na odločanja o porabi sredstev, ki bi ga s sprejetjem predloga pridobil vsakokratni minister. V noveli predvidena sestava sveta in veto sta po njegovem prepričanju v nasprotju z načeli solidarnosti, sorazmernosti in transparentnosti, saj bo imelo prek 900.000 zavarovancev, ki največ vplačujejo v zdravstveno blagajno, v 11-članskem svetu zgolj enega predstavnika. S tem se izgubi nadzor nad porabo sredstev.

Nekdanji minister za zdravje in dolgoletni generalni direktor ZZS **Samo Fakin** je predlog novele zakona označil za fiasco. Po njegovem mnenju je skupščina varovalka in garant stabilnosti sistema, ki vzdržuje pravice zavarovancev v razmerah nenehnih pogajanj o količini pravic in njihovem financiranju. Sprejetje omenjenega predloga bo te pravice zagotovo zmanjšalo. Dodal je tudi, da ukinitve skupščine ZZS pomeni dati oblast ministru vsakokratne vlade, kar je lahko zelo nevarno.

Borut Sever, predsednik Zveze invalidskih organizacij, je poudarila je bistveno, da imajo vsi enakopravno možnost dostopa do potrebnih zdravstvenih storitev takrat, ko jih potrebujejo, tudi z vidika tako velike skupine, kot so invalidi. Izrazil je skrb, da bi se po sprejetju predloga zakona storitve podražile oziroma bodo določeni oskrbovanci izključeni iz sistema pravic.

Tudi **Monika Ažman, predsednica Zbornice zdravstvene in babiške nege**, velikih izboljšanj, ki bi jih prinesel predlog zakona, ne vidi. Izrazila je skrb, da bi se pravice omejile delovno aktivnim, ki največ prispevajo v javno zdravstveno blagajno ter, da bodo ranljive skupine, socialno šibki in kronični bolniki še bolj prikrajšani.

»V tem težkem obdobju, v katerem smo se vsi skupaj znašli, bi pričakovali več medsebojnega sodelovanja, povezovanja, dialoga, predlog novele zakona temu ni naklonjen in absolutno zagovarja samo politično moč,« je še dodala.

Gorazd Drevenšek, vodja stebra Izvajalci zdravstvenih in zobozdravstvenih storitev pri GZS MedTech Slovenija, je izpostavil, da se je v času covida povečala nedostopnost do zdravstvenih storitev. Presežek smrti je bil glede na povprečja preteklih let skupaj 4.000. 3.000 na račun covida, 1000 pa kot posledica slabšega dostopa do zdravstvene oskrbe. Za spremembe zdravstvenega sistema je pomembna prava strategija ter komunikacija, je dejal in dodal, da bi za najboljše rešitve morale sodelovati vse skupine, kot so ZZS, ministrstvo, izvajalci in bolniki.

Predlog novele Zakona o lekarniški dejavnosti

Udeleženci okrogle mize so nasprotovali tudi predlogu novele zakona o lekarniški dejavnosti, ki predlaga spremembo meril za oblikovanje lekarniške mreže na primarni ravni. Novela prinaša tudi možnost, da se lahko s soglasjem ministrstva za zdravje odprejo nove lekarne oziroma podružnice tudi na razdalji, krajši od 400 metrov, na urbanih območjih in vsaj pet kilometrov na drugih, če to narekujejo potrebe prebivalstva.

Odvetnik Domen Gorenšek je izrazil skrb, da je predlog novele zakona o lekarniški dejavnosti dejansko predlog za razkroj mreže lekarniške dejavnosti na primarni ravni. S tem bo omejen dostop do potrebnih zdravil in medicinskih pripomočkov predvsem pri tistih prebivalcih, ki so ranljivejši, starejši in živijo na podeželju. To se mu zdi protiustavno. Dodal je, da predlog novele omogoča vzpostavljanje posebnega monopola, kar je nedopustno tako z vidika konkurenčnega prava EU kot tudi po sami ustavi RS, ki preprečuje kakršna koli dejanja neloyalne konkurence.

»Po preučitvi te novele sem dobil občutek, da se po eni strani razgrajuje mreža lekarniške dejavnosti, in se liberalizira, po drugi strani pa se vzpostavlja možnost monopolizacije trga dobaviteljev in ravno to je že samo po sebi sporno,« je še dodal Gorenšek. »Gre za lepo zapakiran, preoblečen turbo kapitalizem,« je zaključil Gorenšek.

Predsednik Združenja zasebnih lekarn pri GZS Matija Centrih je pojasnil, da bi se po predlogu lahko navidezno odprlo več lekarn. "A to pomeni, da bodo večji konglomerati odpirali lekarne, kjer že obstajajo mreže lekarn, in jih tako izpodrinili." Tudi sam zato opozarja na možnost nastanka monopolov. Ocenjuje, da bi lahko prišlo do dviga cen, zmanjšanja zalog v lekarnah in nastanka čakalnih vrst za zdravila in medicinske pripomočke.

Borut Sever, predsednik Zveze invalidskih organizacij, je izrazil zaskrbljenost, da bodo imele spremembe, če bo do njih prišlo, negativni vpliv na celotno zdravstveno situacijo ter dostop do zdravstvenih storitev predvsem najbolj ranljivih. Kot primer je navedel invalida, ki bi mu zaprli bližnjo lekarno ali jo prestavili v oddaljeno področje. Izpostavil je, da to pomeni kršitev najosnovnejših človekovih pravic in dostopa do zdravstvenih storitev.

Ob zaključku razprave je **Mojca Šimnic Šolinc** ponovno poudarila, da je potrebno obravnavati problematiko z različnih zornih kotov ter da je pomembno dejstvo, da je naše zdravstvo pred velikimi izzivi. Oba predlagana zakona ne pomagata reševati te izzive. Dodala je, da je na žalost v obeh predlogih začititi ustvarjanje nekih »privilegiranih interesov, ki so daleč od socialne države, ki jo želimo imeti. Se lahko povsem upravičeno vprašamo ali bomo v primeru sprejetja teh dveh predlogov lahko sploh še govorili o ustavni pravici do zdravja?«

Vseeno verjame, da ima naš zdravstveni sistem prihodnost, pri čemer pa bo potrebno še veliko razprav in prava strategija, »da bomo korak za korakom peljali stvari v smeri boljše dostopnosti, bolj učinkovitega zdravstvenega sistema in storitev.« Tudi Zbornica MedTech Slovenija bo nadaljevala vzpostavljeni dialog.

Posnetek okrogle mize je dostopen na povezavi:

<https://youtu.be/lvzO8AHXflg>

GZS Zbornica MedTech Slovenija

GZS MedTech Slovenija, Zbornica ponudnikov medicinske tehnologije in storitev, deluje pri Gospodarski zbornici Slovenije od 1. januarja 2021. Nastala je z združenjem dveh strokovnih združenj SLO-MED in SIEDMA.

Zbornica je neodvisna in neprofitna strokovna organizacija in združuje podjetja s področja sodobnih in inovativnih medicinskih tehnologij ter s področja zagotavljanja storitev pacientom, zdravstvenim delavcem in zdravstvenemu sistemu v Sloveniji. V svojem delovanju sledi vzoru evropskega združenja MedTech Europe, s spodbujanjem najvišjih etičnih standardov na vseh področjih delovanja. V ospredje postavlja zdravje uporabnikov in pacientov.

Delovanje GZS Zbornice MedTech Slovenija je organizirano v petih krovnih področjih, ki so Javno naročanje v zdravstvu, Zakonodaja in regulativa v zdravstvu, Odnosi z organi odločanja in financiranja, Izvajalci zdravstvenih in zobozdravstvenih storitev, Etični kodeks in etična komisija in preko specializiranih strokovnih delovnih skupin, ki pokrivajo področja kot so regulativa, vigilanca, proizvajalci, inkontinenca, stoma, diabetes, rana, invalidski vozički in izposoja, ortotika in protetika.

Skozi vsa zastopana področja delovanja v Zbornici MedTech Slovenija povezujejo industrijo, medicino, zdravstveni sistem, uporabnike ter ostale deležnike s ciljem, da bi tako pacientom kot ostalim uporabnikom medicinskih pripomočkov in storitev zagotovili čim boljše zdravstveno oskrbo.

Predsednika Zbornice sta Mojca Šimnic Šolinc, za področje MD in Peter Bratušek, za področje IVD. Direktorica zbornice je Polona Mežan.

Več informacij/spletna stran: <https://medtechslovenija.gzs.si/>